

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft : - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de verdeling van de middelen van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor het jaar 2020
- definitieve goedkeuring

De middelen uitbreidingsbeleid voor het jaar 2020 die zijn voorzien voor de ondersteuning van personen met een handicap worden verdeeld over ondersteuning voor minderjarige personen met een handicap en ondersteuning voor meerderjarigen met een handicap.

1. SITUERING

De voorbije legislatuur werd voor meerderjarige personen met een handicap de persoonsvolgende financiering in Vlaanderen geïmplementeerd. Hiermee hebben we in Vlaanderen belangrijke stappen gezet in de realisatie van de principes van de VN-conventie betreffende de rechten van personen met een handicap.

Ook de nieuwe Vlaamse Regering wil resoluut verder werken aan de realisatie van deze principes. We bereiden hiertoe op basis van een gedegen evaluatie enkele bijstellingen voor aan het systeem van de persoonsvolgende financiering. Tevens willen we ook de ondersteuning van minderjarigen met een handicap persoonsvolgend maken.

Daarnaast heeft de Vlaamse Regering beslist om ook de komende vijf jaar verder te investeren in ondersteuning voor personen met een handicap. Om hiervoor de nodige budgettaire ruimte te voorzien waren we genooddaakt om waar mogelijk besparingsmaatregelen te nemen. De middelen die hierdoor vrijkomen zorgen voor bijkomende beleidsruimte en worden aangevuld met een aanzienlijke hoeveelheid bijkomende middelen. Deze beschikbare middelen zullen zo doelmatig mogelijk ingezet worden. Op deze manier willen we de mensen met een dringende vraag naar ondersteuning een realistisch perspectief bieden.

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

1. De belangrijkste doelstellingen van het beleid zijn:

- Verdere realisatie van de VN-conventie. We streven naar een verbeterde kwaliteit van leven voor personen met een handicap waarbij de regie in handen is van de persoon met een handicap en zijn netwerk en waarbij we verdere stappen zetten richting vraaggestuurde zorg en ondersteuning in een inclusieve samenleving.
- Terugdringen van de wachtlijst. Ondanks het voorziene budgettaire groeipad moeten we ook de komende jaren rekening houden met een groot aantal bijkomende vragen naar handicapspecifieke ondersteuning. Het nodige budget om aan al deze vragen te tegemoet te komen zal de vrijkomende middelen door uitstroom en uitbreidingsbeleid overstijgen. Het zal dus een uitdaging blijven om zo efficiënt mogelijk met de beschikbare middelen om te gaan. Hierbij houden we volgende principes voor ogen:
 - Streven naar gelijke budgetten voor gelijke zorgnoden
 - Bijkomende middelen inzetten waar ze maximaal een verschil maken
 - Meer mensen helpen met dezelfde middelen
 - Vereenvoudiging waar mogelijk
 - Meer middelen naar mensen en minder naar structuren.
 -

Enkel op deze manier kunnen we de ambitie realiseren om het aantal mensen dat dient te wachten op de nodige ondersteuning te beperken.

2. Beschikbare middelen voor de ondersteuning van personen met een handicap

Bij de Vlaamse regeringsonderhandelingen werd een meerjarenbegroting opgemaakt. Deze voorziet jaar na jaar een aanzienlijke groei van het budget voor ondersteuning van personen met een handicap.

Voorziene middelen uitbreidingsbeleid in de meerjarenbegroting

Jaar	Bijkomende middelen	Bijkomend recurrent
2020	€ 40.000.000	€ 40.000.000
2021	€ 30.000.000	€ 70.000.000
2022	€ 40.000.000	€ 110.000.000
2023	€ 60.000.000	€ 170.000.000
2024	€ 100.000.000	€ 270.000.000
Totaal	€ 270.000.000	-

In functie van de realisatie van bovenstaande doelstellingen kiezen we in 2020 resoluut om de beschikbare uitbreidingsmiddelen in te zetten voor mensen met zeer precare ondersteuningsnoden.

De € 40.000.000 die beschikbaar is voor uitbreiding wordt als volgt verdeeld:

- Realisatie van 16 plaatsen multifunctioneel centrum voor minderjarige personen met een handicap (MFC) voor jongeren met een complexe ondersteuningsnood in het kader van de zogenaamde VIPA-buffer (kostprijs: € 1.314.000);

- 85 % van de overige middelen of € 32.883.149 voor bijkomende persoonsvolgende budgetten (PVB) meerderjarigen;
- 15 % van de overige middelen of € 5.802.909 voor bijkomende persoonlijke assistentiebudgetten (PAB) voor minderjarigen.

3. Beleid voor meerderjarigen

Binnen het budget voor niet rechtstreeks toegankelijke hulp meerderjarigen maken we volgende keuzes:

- we reserveren voldoende budget om de vragen vanuit de automatische toekenningsgroepen te beantwoorden. Op basis van huidige predicties betekent dit dat we ongeveer € 56,3 miljoen voorzien voor automatische toekenning in 2020.

Detail automatische toekenningsgroepen

Automatische toekenningsgroep	Kost	Aantal
(PVB na) nood	€ 12 271 306	748
zorgcontinuïteit MFC	€ 22 281 689	430
zorgcontinuïteit PAB	€ 2 860 688	76
spoedprocedure	€ 5 577 220	86
maatschappelijke noodzaak	€ 10 527 110	205
Geïnterneerden (dir financ)	€ -5 042 150	31
NAH (directe financiering)	€ -180 595	28
Procedure 7/7	€ 7 332 777	325
PVB na CRZ obv toeleiding	€ 586 057	31
PVB na CRZ enkel ZZI	€ 121 785	95
Totaal	€ 56 335 887	2 055

- de overige middelen worden ingezet om tegemoet te komen aan de vragen van meerderjarige personen met een handicap in de prioriteitengroepen. We leggen hierbij de nadruk op de meest dringende vragen door een verdeelsleutel van 85% voor PG1, 10% voor PG 2 en 5% voor PG 3 te hanteren.
- het voorziene budget om geïnterneerde personen met een handicap via directe financiering te kunnen ondersteunen binnen het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH), zodat ze doorstromen vanuit de gevangenis en forensische psychiatrische centra, wordt herschikt zodat we middelen kunnen voorzien voor de gerealiseerde oplossingen en de overige middelen kunnen inzetten voor mensen met een dringende vraag. De komende jaren zal het budget voor geïnterneerde personen met een handicap terug groeien tot het in de programmatie voorziene bedrag. Dit betekent voor 2020 dat we ongeveer € 5 miljoen toevoegen aan het budget voor de prioriteitengroepen. Hiervan zal in 2021 ongeveer € 3,46 miljoen nodig zijn voor bijkomende ondersteuning van geïnterneerde personen met een handicap. De overige € 1,59 miljoen wordt dan wellicht in 2022 ingezet voor geïnterneerde personen.

Bovenstaande cijfers zijn gebaseerd op de meest recente predicties van het VAPH.

Rekening houdende met het herschikken van het budget voor geïnterneerden de vrijkomende middelen door uitstroom in 2020 zal ongeveer voor een bedrag van € 22,64 miljoen kunnen ter beschikking gesteld worden in de prioriteitengroepen. Hiermee zullen ongeveer 591 mensen met een (dringende) vraag een persoonsvolgend ter beschikking gesteld krijgen. Uitgesplitst over de prioriteitengroepen betekent dit: 502 personen in PG 1, 46 personen in PG 2, 43 personen in PG 3.

4. Beleid voor minderjarigen

Gezien de grote noden voor jongeren met een verstandelijke handicap en bijkomende gedrags- en emotionele problemen en/of bijkomende medische problemen in de provincie Antwerpen, voorzien we middelen voor de exploitatie van de 16 plaatsen verblijf in het kader van de zgn. VIPA-buffer. De kostprijs hiervan bedraagt jaarlijks € 1.314.000.

Daarbovenop wordt € 5.802.909 van de middelen uitbreidingsbeleid voorzien voor het toekennen van bijkomende PAB's. In eerste instantie wordt vanuit de uitstroom ongeveer € 1 miljoen gereserveerd voor het toekennen van PAB's in het kader van de spoedprocedure. Daarnaast worden volgende zaken gemonitord: de overige middelen die vrijkomen door uitstroom, de combinaties met MFC, de reeds toegekende middelen PAB en de onderbenutting. Bovenop de middelen uitbreidingsbeleid kan in 2020 ongeveer voor 3,285 miljoen euro aan PAB worden geprioriteerd. Het totale bedrag voor bijkomende PAB's komt hierdoor op 9,084 miljoen euro. Hiermee zullen ongeveer 227 PAB-budgetten worden toegekend. De helft van deze PAB's zal worden toegekend aan de langst wachtenden, de andere helft via prioritering op basis van zorgnoden door de intersectorale toegangspoort.

Daarnaast zal er binnen de MFC's een uitstroom zijn ter waarde van ongeveer € 22,282 miljoen. Vanuit de intersectorale toegangspoort wordt gemonitord dat dit vrijkomend aanbod terug ingevuld worden in functie van de meest dringende zorgnoden van kinderen en jongeren met een handicap.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2020/167 van 22 mei 2020.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Met voorliggend ontwerp van besluit worden de middelen uitbreidingsbeleid voor de ondersteuning van personen met een handicap voor het jaar 2020 verdeeld over minderjarigen en meerderjarigen

De middelen voor 16 plaatsen verblijf in het kader van de zogenaamde VIPA-buffer voor ondersteuning van jongeren met een verstandelijke handicap en bijkomende gedrags- en emotionele problemen en/of bijkomende medische problemen in de provincie Antwerpen (€ 1.314.000) worden voor afgenomen van het totale bedrag van de middelen uitbreidingsbeleid voor het jaar 2020.

De resterende middelen uitbreidingsbeleid worden als volgt verdeeld:

- 15 % voor de ondersteuning van minderjarige personen met een handicap;
- 85% voor de ondersteuning van meerderjarige personen met een handicap;

De verdeling van de middelen die op de begroting van het VAPH beschikbaar zijn voor de toekenning van persoonsvolgende budgetten over automatische toekenningsgroepen en prioriteitengroepen wordt geregeld bij ministerieel besluit.

Het VAPH stelt de middelen vast die nodig zijn voor de automatische toekenningsgroepen. De resterende middelen worden in het jaar 2020 aangewend voor de toekenning van budgetten in prioriteitengroep 1 (85%), prioriteitengroep 2 (10%) en prioriteitengroep 3 (5%).

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 definieert begrippen die in het ontwerp van besluit worden gebruikt.

Artikel 2 De bijkomende middelen die in de begroting 2020 zijn ingeschreven voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning van personen met een handicap worden na aftrek van een bedrag van 1.314.000 euro dat is bestemd voor de exploitatie van 16 plaatsen verblijf voor jongeren met een verstandelijke handicap en bijkomende gedrags- en emotionele problemen en/of bijkomende medische problemen in de provincie Antwerpen, als volgt verdeeld over minderjarige en meerderjarige personen met een handicap: 85 % wordt voorzien voor de niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning van meerderjarige personen met een handicap. De overige 15% is bestemd voor de niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning van minderjarige personen met een handicap.

Artikel 3 De bijkomende middelen voor minderjarige personen met een handicap worden aangewend om nieuwe PAB's toe te kunnen.

Overstap van PAB naar een persoonsvolgend budget creëert bijkomende middelen voor de toekenning van PAB's.

Uitstroom uit de MFC's creëert vrijkomende capaciteit.

Artikel 4 Voor meerderjarige personen creëert de uitstroom van meerderjarigen uit de persoonsvolgende financiering bijkomende middelen. Deze worden aangewend voor de toekenning van persoonsvolgende budgetten.

Artikel 5 Het besluit heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2020.

Artikel 6 behoeft geen commentaar.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De Vlaamse Regering heeft voor de periode 2020-2024,, een meerjarenbegroting vooropgesteld waarbij voor de ondersteuning van personen met een handicap volgende budgetten worden voorzien:

Jaar	Bijkomende middelen	Bijkomend recurrent
2020	€ 40.000.000	€ 40.000.000
2021	€ 30.000.000	€ 70.000.000
2022	€ 40.000.000	€ 110.000.000
2023	€ 60.000.000	€ 170.000.000
2024	€ 100.000.000	€ 270.000.000
Totaal	€ 270.000.000	-

Vanuit de beschikbare middelen voor het uitbreidingsbeleid 2020 wordt een voorafname van € 1.314.000 euro gedaan voor de exploitatie van 16 plaatsen verblijf voor jongeren met een verstandelijke handicap en bijkomende gedrags- en emotionele problemen en/of bijkomende medische problemen in de provincie Antwerpen in het kader van de VIPA-buffer.

De resterende middelen worden verdeeld over minderjarigen en meerderjarigen volgens de verhouding 15% voor de minderjarigen en 85% voor de meerderjarigen.

Jaarlijks kennen we ook een zekere reguliere uitstroom uit de VAPH-sector. Voor meerderjarigen kunnen deze regulier vrijkomende middelen ingezet worden om nieuwe persoonsvolgende budgetten ter beschikking te stellen. We schatten in dat in 2020 op deze wijze ongeveer 33.446.000 euro persoonsvolgende middelen vrijkomen voor meerderjarigen.

Voor minderjarigen blijft de regulier vrijkomende capaciteit bij multifunctionele centra voor minderjarigen in afwachting van de invoering van PVF voor minderjarigen gekoppeld aan de zorgaanbieders. Vrijkomend budget PAB voor minderjarigen een als gevolg van de overstap van PAB naar PVB, de combinatie van PAB met MFC en de onderbenutting wordt ingezet om nieuwe PAB's aan minderjarigen ter beschikking te stellen. Dit vrijkomende budget kan voor het jaar 2020 worden geraamd op 3,285 miljoen euro

Het bedrag dat in 2020 beschikbaar is voor de toekenning van persoonsvolgende budgetten wordt rekening houdende met het herschikken van het budget voor geïnterneerden en de vrijkomende middelen door uitstroom in 2020 geraamd op € 22,6 miljoen kunnen ter beschikking gesteld worden in de prioriteitengroepen. Hiermee zullen ongeveer 590 mensen een persoonsvolgend ter beschikking gesteld krijgen.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 2 juni 2020.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 24 juni 2020.

B. ESR-TOETS

Zie punt A, budgettaire impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerpbesluit heeft geen effect op de personeelsformatie noch op het personeelsbudget.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorliggend ontwerpbesluit heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wordt geen advies van de Raad van State, met toepassing van artikel 3, §1, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Het is dringend noodzakelijk dat duidelijkheid wordt geboden aan voorzieningen en personen met een handicap over de verdeling van de uitbreidingsmiddelen 2020. De verdeling van de middelen biedt personen met een handicap perspectief om hun ondersteuning uit te bouwen.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de verdeling van de middelen van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor het jaar 2020;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding te gelasten over het voormelde besluit van de Vlaamse Regering over de verdeling van de middelen van het Vlaams Agentschap voor personen met een handicap voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor het jaar 2020 in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE